

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

Народниот правобранител - Национален превентивен механизам (НПМ) на 05.05, 06.05 и 07.05.2014 година спроведе последователна посета на КПД Идризово. НПМ ја спроведе посетата во придружба на надворешни соработници од Здружението на психијатри, како и Здружението на форензичари од Институтот за судска медицина, врз основ на претходно склучени Меморандуми за соработка

Посетата на затворот се спроведе во неколку чекори. Тимот на Националниот превентивен механизам најпрвин спроведе разговор со директорот и надлежните во затворот, а потоа со поделба на два подтима изврши увид во самиците, во стационарот, спроведе увид во затвореното одделение, петото и осмото крило, одделението “школарци”, приемното одделение, полуотворено одделение, отвореното одделение, женското одделение, павиљон Д и поранешно приемно одделение (павиљон Е). При посетата беше спроведен и увид во Книгата за дисциплински казни, Книгата за употреба на средства за присилба, Книгата за поплаки и преставки против службени лица, увид во неколку стручни досиеја и неколку здравствени картони.

На денот на посетата беа сместени 1570 лица и беше утврдена преполнетост на капацитетите, како и неисполнување на домашните и меѓународните стандарди за сместување на лица лишени од слобода. Заради загрижувачките услови во неколку одделенија НПМ достави барање за преземање на итни мерки. Исто така потсети дека Европските затворски правила бараат: „за условите за сместување на затворениците, особено за просториите за спиење мора да се води сметка за човековото достоинство и колку што е можно да се почитува приватноста и да се исполнуваат барањата за одржување на здравјето и хигиената, водејќи сметка за климатските услови и особено за површината на подот, количината на воздухот, осветлувањето, греењето и вентилацијата”.

Во барањето до КПД Идризово за преземање на итни мерки беше укажано дека е потребно за секое осудено лице да се обезбеди кревет со душек, а старите душеци да бидат веднаш заменети со нови и редовно да се менува валканата постелнина, како и лицата сместени во приемното одделение после класификацијата веднаш да бидат префрлени во соодветните одделенија, заради исполнување на целта на приемното одделение, како и намалување на можноста од ширење на криминогени инфекции.

Во насока на затекнатите состојби беше побаран и надзор од Управата за извршување на санкциите која го информираше Народниот правобранител дека е дадено укажување до управата на затворот за обезбедување на услови за престој, сместување и хигиена на осудените лица во приемното одделение. По спроведениот надзор од Управата за извршување на санкциите, НПМ беше информиран дека Проектот за реконструкција на КПУ во РМ се спроведува и преземени се активности за изградба и реконструкција на КПД Идризово. Започнати се градежни активности на

објектите во прва фаза на градба на установата, при што започнато е уривање на старите објекти и изградба на нови објекти во делот на отвореното и полуотвореното одделение, како и други градежни зафати. Дополнително не се дозволуваат средства за реновирање (одделението Школарци и стационарот на установата), имајќи во предвид дека во 2015 година ќе се започне со рушење на постоечките објекти кои не ги исполнуваат посакуваните стандарди. Според информацијата на УИС се очекува целосната реконструкција да заврши во 2018 година.

Во разговор со осудени лица НПМ доби поплаки за прекумерна употреба на сила. Информациите кои Националниот превентивен механизам ги доби за време на посетата укажуваат дека преземените мерки од КПД Идризово не се доволно ефикасни во спречување или елиминирање на било каквов ризик од појава на тортура или нехумано и сурово постапување.

НПМ при последователната посета доби поголем број на поплаки во делот на квалитетот и квантитетот на храната, како и дека нема посебен режим на исхрана за осудени лица кои се со специфични заболувања.

Поголемиот дел од осудените лица не се работно ангажирани што влијае врз процесот на ресоцијализација. И понатаму има поплаки за осуденичко насилство, како и за корупција од страна на секторот за обезбедување.

Имајќи во предвид дека со измените на Законот за извршување на санкциите се утврди здравствената заштита да биде од здравствените работници во јавните здравствени установи што вршат примарна здравствена заштита, во пракса оваа одредба е тешко применлива, а дополнително жените осуденички се пожалија дека подолг временски период не се спроведуваат ни гинеколошки прегледи.

Како резултат на реализираната посета Народниот правобранител како Национален превентивен механизам подготви посебен извештај во кој го констатираше степенот на спроведени препораки и даде соодветни укажувања до Управата за извршување на санкциите и КПД Идризово.